

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmárkku fylkkagielda
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

IT-arkitekturprinsipper for Troms og Finnmark fylkeskommune

Innholdsfortegnelse

1	Om dette dokumentet	4
2	Om prinsippene	4
3	Arkitekturprinsipper	5
3.1	Virksomhet	5
	Prinsipp V1: Helhetlig tilnærming	5
	Prinsipp V2: Proessorientering	5
	Prinsipp V3: Samhandlingsevne	6
	Prinsipp V4: Informasjonssikkerhet	7
	Prinsipp V5: Tilgjengelighet	7
	Prinsipp V6: Brukskvalitet	8
	Prinsipp V7: Endringsevne.....	8
3.2	Applikasjon og data	9
	Prinsipp A1: Bruk av nasjonale fellesløsninger	9
	Prinsipp A2: Autentisering for innbyggertjenester	9
	Prinsipp A3: Autentisering for utdanningstjenester	10
	Prinsipp A4: Oppslag mot nasjonale registre	10
	Prinsipp A5: Digital utsendelse av offisielle brev	10
	Prinsipp A6: Digital arkivering av dokumenter	10
	Prinsipp A7: Personsensitive opplysninger	11
	Prinsipp A8: Mobilitet.....	11
	Prinsipp A9: Åpent grensesnitt	11
3.3	Teknologi.....	12
	Prinsipp T1: Skytjenester	12
	Prinsipp T2: Klientprogramvare.....	12
	Prinsipp T3: Rolle- og tilgangsstyring	12
	Prinsipp T4: Automatisk pålogging til fylkeskommunens tjenester	13
4	Prosess for ivaretagelse av prinsippene	13
	Vedlegg 1: Referanser	14

1 Om dette dokumentet

Dette dokumentet beskriver IT-arkitekturprinsipper gjeldende for Troms og Finnmark fylkeskommune. Arkitekturprinsippene er under kontinuerlig utvikling, og dette dokumentet blir derfor jevnlig oppdatert.

2 Om prinsippene

Fylkets omgivelser, visjon, virksomhetsstrategi, kjerneverdier og overordnede mål er grunnleggende føringer for arkitekturen. Disse definerer mye av hensikten med arkitekturen, peker ut hvilke områder i fylkeskommunen som skal støttes og settes føringer for valg av alternative løsninger. Lover, forskrifter og regler, på alle nivåer fra internasjonale via nasjonale til våre interne, setter rammer for arkitekturen, løsningene må fungere innenfor disse rammene.

Arkitekturprinsipper er regler for utarbeidelse av arkitekturen – de kan sees på som *designregler*.

Hovedformål med prinsippene:

- Peke ut retning slik at gode løsninger kan finnes
- Fungere som evalueringskriterier for foreslåtte løsninger
- Uttrykke verdien av arkitekturen for fylkeskommunen
- Tydeliggjøre implikasjoner av arkitekturen for fylkeskommunen

Positive bieffekter av prinsippene:

- Danner et rammeverk for å ta beslutninger innen prosjekt/porteføljeforvaltning og IT-arkitektur

Målgrupper:

Arkitekturprinsippene gjelder for hele fylkeskommunen og skal følges i alle prosjekter og utviklingsaktiviteter som berører arbeidsprosesser, tjenesteforløp, informasjonsutveksling, applikasjoner og teknologi. Prinsippene er utformet slik at de skal kunne fungere i samspill med strategiutforming, organisasjonsutvikling og teknologi.

- Prinsippene skal brukes aktivt i hele fylkeskommunen for å sikre et godt grunnlag for bygging av en moderne, brukerrettet og effektiv organisasjon.
- Prinsippene hjelper virksomhetsarkitekter og løsningsarkitekter i å lage arkitektur som understøtter de politiske målene om effektive tverrgående tjenester i forvaltningen.
- Det er også nyttig for prosjektledere og fagansvarlige som eier eller forvalter digitale tjenester.

Karakteristikk og kvalitet:

Arkitekturprinsippene karakteriseres ved at de er:

- Stabile - Prinsippene skal være stabile over lang tid, og ikke være knyttet til organisatoriske, systemmessige eller andre rammebetingelser, som potensielt kan endres hurtig.
- Robuste - Prinsippene skal være gyldige, også for komplekse problemstillinger og gi en klar ledetråd i hvordan problemstillingen skal løses.
- Konsistente - Innbyrdes skal alle prinsippene være konsistente. Det skal ikke være aspekter ved et prinsipp som står i direkte motsetning til et annet prinsipp.

- Forståelige - Prinsippene skal være raskt forståelige for organisasjonen, og det skal være tydelig hva som er formålet med prinsippet.

3 Arkitekturprinsipper

Arkitekturprinsippene er delt inn i tre områder; virksomhet, applikasjon og data, og teknologi.

3.1 Virksomhet

Prinsipp V1: Helhetlig tilnærming

Hva prinsippet innebærer:

Å løfte blikket, vurdere omgivelsene¹ og se etter løsninger i en større sammenheng.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Beslutninger tatt i et helhetlig og tverrfaglig perspektiv har større langsiktig verdi enn beslutninger tatt i et isolert, lokalt perspektiv. Systematisk helhetstenking i aktiviteter og prosjekter vil gi større total verdi for fylkeskommunen. Målet er å oppnå bedre kvalitet på løsningene gjennom samhandling på tvers av organisasjonen, dette gir mer effektive arbeidsprosesser og løsninger.

Hvordan prinsippet skal følges:

Ved endringer skal den totale nytteverdien for fylkeskommunen være førende for valg av løsninger.

- Behov og endringer vurderes ut fra nåsituasjon og planlagt utvikling
- Ved anskaffelse av nye fagsystemer skal det sjekkes om det allerede finnes systemer i fylkeskommunens portefølje som kan dekke behovet.
- Ved anskaffelse av nye fagsystemer skal man undersøke hvilke andre grupper som kan ha et tilsvarende behov. Arbeidsprosesser og IT-løsninger skal være i stand til å betjene alle med sammenfallende behov. Dette vil være kostnadseffektivt og blant annet bidra til standardisering.
- Prosjekter og bestillere av løsninger må være beredt til å gi slipp på egne preferanser dersom det gir en større total nytteverdi for fylkeskommunen.
- Interessenter fra relevante fag- og tjenestoområder må delta i prioritering og utvikling av virksomhetens prosesser og underliggende digitale løsninger.

Prinsipp V2: Proessorientering

Hva prinsippet innebærer:

Arbeidsprosessene våre utgjør en viktig referanse for det vi gjør og hvordan vi bruker våre IT-tjenester.

Hvorfor prinsippet er viktig:

---

¹ Organisatoriske omgivelser

Arbeidsprosessene binder sammen det virksomhetene gjør for å skape verdi. Ved å ta utgangspunkt i arbeidsprosessene og tjenesteforløp ved utforming av digitale tjenester, vil man oppnå bedre beslutnings- og prosess-støtte, til både enkeltoppgaver og samhandling.

Hvordan prinsippet skal følges:

Digitale tjenester utformes for å understøtte arbeidsprosesser og tjenesteforløp.

- Fylkeskommunen må å ha oversikt over sine viktigste arbeidsprosesser og hvordan disse henger sammen. Disse skal dokumenteres på en enhetlig og helhetlig måte som synliggjør informasjonsflyt og avhengigheter til understøttende IT-løsninger.
- Kun dokumenterte prosesser og tjenesteforløp legges til grunn ved anskaffelse av IT-løsninger.
- Alle digitale tjenester skal ha en tjenesteeier, som er ansvarlig for tjenesten.
- Fylkeskommunen skal arbeide med kontinuerlig prosessforbedring for å optimalisere kvalitet og effektivitet, og forenkle og/eller automatisere samhandling og arbeidsoppgaver.
- Ved anskaffelse av nye løsninger skal det være åpne grensesnitt for å ivareta koblingen mellom arbeidsprosessene og systemene.

Prinsipp V3: Samhandlingsevne

Hva prinsippet innebærer:

Fylkeskommunens samlede «prestasjoner» krever lagspill. God sammenheng mellom mål, arbeidsprosesser og de ulike IT-tjenestene i organisasjonen er derfor avgjørende.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Fylkeskommunen sine digitale tjenester må kunne ha evnen til å samhandle med andre relevante organisasjoner og deres digitale tjenester på et hensiktsmessig nivå.

Prinsippet er viktig fordi det skal legge til rette for effektiv informasjonsflyt og sikre at den samlede digitale utviklingen i fylke støtter godt opp under arbeidsprosesser og regelverk.

Samhandling skal bidra til at prosesser fungerer og rett informasjon er tilgjengelig på tvers av fagområder.

En av bærebjelkene i arkitekturen skal være en logisk informasjonsmodell som går på tvers av fylkets tjenester og fagdisipliner for å sikre felles forståelse av begreper og strukturer.

Hvordan prinsippet skal følges:

Prinsippet må følges i tre samordnende nivåer:

- Organisatorisk samhandling oppnås gjennom at øvrige organisatoriske forhold tilpasses en mest mulig effektiv samhandling. Dette inkluderer strategi, forretningsmodeller og regelverk.
- Semantisk samhandling oppnås gjennom økt felles forståelse av hvilken informasjon som flyter mellom IT-løsninger og prosesser. Dette forutsetter felles begreper, samt standarder for informasjonsforvaltning. Standarder legger føringer for hvordan både ustrukturert og strukturert informasjon skal registreres. Dette gjør at bidrar til at adopsjon av nasjonale fellesløsninger, komponenter og andre potensielle gjenbrukbare løsninger blir enklere.
- Teknisk samhandling er evne til samhandling mellom tekniske løsninger. Dette krever at etablerte tekniske standarder følges. Teknisk samhandling ivaretas ved å følge

gjeldende referansearkitekturer innenfor fylkeskommunal sektor.
Referansearkitekturen beskriver tekniske standarder og mekanismer for informasjonsutveksling/-deling.

Prinsipp V4: Informasjonssikkerhet

Hva prinsippet innebærer:

All informasjonen skal sikres og beskyttes mot brudd på konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet ut fra en risikobasert tilnærming.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Tilfredsstillende informasjonssikkerhet er en viktig forutsetning for god tillit. Det stilles krav til tilfredsstillende informasjonssikkerhet i blant annet eForvaltningsforskriften, sikkerhetsloven, personopplysningsloven og regler om taushetsplikt.

Hvordan prinsippet skal følges:

- All informasjon og alle tjenester må vurderes i forhold til hvilke krav de har i forhold til tilgjengelighet, integritet og konfidensialitet ut fra en verdivurdering. Verdivurdering skal gjennomføres og dokumenteres på en enhetlig måte
- Arbeidet med informasjonssikkerhet skal være risikobasert og tiltak skal ivareta besluttet akseptabelt nivå for informasjonssikkerhet
- Tilgang til informasjon skal gis etter tjenstlig behov
- Informasjon skal være korrekt og pålitelig. Det må være mulig å spore hvem som har foretatt endringer og når endringene ble gjort.
- Sikkerheten må testes jevnlig.
- Informasjonen skal være tilgjengelig i de tidsperioder som er besluttet av prosesseier.
- Sikkerhet vil gå foran og kan begrense andre prinsipper, for å ivareta tilliten til fylkeskommunen.
- Fylkeskommunen må ha oversikt over alle krav til informasjonssikkerhet som følger av regelverk, instruksjer og avtaler med tredjepart, og dokumentere at IT-løsningen oppfyller disse.
- Det skal etableres en sikkerhetsarkitektur som skal følges for alle løsninger.

Prinsipp V5: Tilgjengelighet

Hva prinsippet innebærer:

Den informasjonen og de digitale tjenestene du behøver i dine arbeidsprosesser må være lett tilgjengelig.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Fylkeskommunen skal legge til rette for gode digitale tjenester ved å sørge for at de er tilgjengelig for alle som har behov for dem, når de har bruk for dem, og på en måte som gjør det mulig for dem å bruke tjenesten.

Tjenestene skal være utformet slik at ingen relevante brukergrupper blir diskriminert, eksempelvis på grunn av funksjonsevne og alder eller lignende. Det er spesielt viktig å sikre at allmenheten tilgang til relevante løsninger fylkeskommunen tilbyr.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Referansekatalogen for IT standarder i offentlig sektor og forskrift om IT-standarder i offentlig forvaltning skal benyttes ved valg av standarder. Der det ikke finnes aktuelle standarder, skal åpne standarder benyttes.
- Tjenesten skal være tilgjengelig på de kanaler (PC, mobiltelefon, digital TV mv.) som er relevante og egnet.
- Tjenesten skal være forutsigbar og gjenkjennelig.
- De digitale tjenestene skal være enkle å finne frem til og skal ikke forutsette at brukerne kjenner til hvordan fylkeskommunen er organisert.
- Tjenestene bør være tilgjengelig på målgruppens språk.
- Åpningstid til de digitale tjenester skal være tilgjengelig ut fra brukernes behov. Dette kan være døgnet rundt, bestemte tider på døgnet eller bestemte tider av året.
- Så langt det er mulig bør tjenestene være teknologi- og plattform uavhengig, slik at det ikke stilles krav om bruk av bestemte løsninger eller produkter for å benytte tjenestene

Prinsipp V6: Brukskvalitet

Hva prinsippet innebærer:

De digitale tjenestene du behøver skal være lett for deg å bruke til det du trenger dem til.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Fylkeskommunens digitale tjenester skal utformes på en måte som sikrer effektivitet og en god brukeropplevelse. En god brukeropplevelse oppnås gjennom høy brukskvalitet, og kjennetegnes ved at den er intuitiv, effektiv, har få feil, er feiltolerant, stabil og brukermotiverende. De digitale løsningene skal støtte arbeidsoppgavene. Brukervennlige grensesnitt er viktig, men ikke tilstrekkelig. Tjeneste må være lett å lære, og det må være enkelt å huske hvordan den skal brukes. Digital tjeneste må være fleksible og kunne tilpasses ulike brukssituasjoner, både med tanke på effektiv arbeidsflyt, type brukere og mobilitet.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Vi skal ivareta krav om universell utforming.
- «Brukeren skal involveres og stå i sentrum» ved utforming av behov og krav.
- Metoder og prinsipper for brukertesting følges.
- Brukergrensesnitt tilpasses brukskonteksten, brukergruppen, og oppgaven som skal løses.
- For å sikre samsvar mellom hva som utvikles og brukernes behov og krav, skal det vurderes å involvere relevante brukergrupper i forbindelse med utvikling, testing og implementering.

Prinsipp V7: Endringsevne

Hva prinsippet innebærer:

Den måten fylkeskommunen strukturerer arbeidsprosesser og samspillet med de digitale tjenestene må være lagt opp slik at de «tåler» endringer

Hvorfor prinsippet er viktig:

Fylkeskommunens organisering, arbeidsprosesser, IT-løsninger, informasjon og teknologi skal utformes slik at de kan understøtte endringer, og ikke virke som begrensninger for endringer på en kostnadseffektiv måte.

IT-løsninger skal utvikles slik at de ikke blir ubrukelige eller forutsetter store omlegginger dersom arbeidsprosesser, innhold, organisering, eierskap eller infrastruktur endrer seg. Endringsevne omfatter også fleksibilitet og skalerbarhet, dvs. evne til å imøtekomme nye krav til bruksomfang, bruksmønstre og bruksvolum. Dette gjelder både opp- og nedskalering. Manglende evne til skalering kan gi overbelastning av tjenester eller unødvendig høy bruk av ressurser for å opprettholde tjenestetilbudet.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Fylkeskommunens behov og oppgaveløsning skal være hovedhensyn når nye IT-løsninger etableres.
- Løsninger og tjenester skal utformes med tanke på størst mulig grad av fremtidig fleksibilitet og gjenbruk.
- Organisatoriske forhold som har betydning for IT-løsningene, for eksempel avtaler med driftsleverandører, lisensavtaler eller brukerstøtte, må kunne endres i tråd med gitte behov.
- Sikre at løsninger kan skaleres både i antall tjenester, antall tjenestebrukere og informasjonsmengde som skal behandles.
- Graden av fleksibilitet og hvilke dimensjoner det skal fokuseres på, må vurderes ut fra forventede endringsbehov og antatte merkostnader.

3.2 Applikasjon og data

Prinsipp A1: Bruk av nasjonale fellesløsninger

Hva prinsippet innebærer:

Nasjonale fellesløsninger skal benyttes framfor lokale løsninger.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Gjennom å anvende nasjonale fellesløsninger som for eksempel ID-porten og FIKS-plattformen² etableres det en standardisert måte å løse konkrete prosesser på, og det blir gjort likt på tvers av tjenester og løsninger. Når fellesløsninger blir benyttet på tvers av tjenester og løsninger gir det forutsigbarhet og forbedret brukeropplevelse for brukerne.

Hvordan prinsippet skal følges:

Ved anskaffelse av nye løsninger skal det undersøkes om nasjonale fellesløsninger er støttet.

Prinsipp A2: Autentisering for innbyggertjenester

Hva prinsippet innebærer:

Innbyggertjenester som har behov for autentisering skal benytte seg av en sikker kilde.

Hvorfor prinsippet er viktig:

For at innbyggere skal kunne benytte seg av fylkeskommunens sikre elektroniske tjenester via innbyggerportalen, må brukeren ha en sikker autentisering.

---

² FIKS plattformen er en samling av kommunale applikasjonstjenester som benyttes i offentlige tjenester. <https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/felleslosninger/plattform-for-digital-samhandling-i-kommunal-sektor/>

Hvordan prinsippet skal følges:

- Felleskomponenten ID-porten skal benyttes.

Prinsipp A3: Autentisering for utdanningstjenester**Hva prinsippet innebærer:**

Utdanningstjenester som har behov for autentisering skal benytte seg av en sikker kilde.

Hvorfor prinsippet er viktig:

For at lærere og elever skal kunne benytte seg av fylkeskommunens sikre elektroniske tjenester, må brukeren ha en sikker autentisering.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Felleskomponenten Feide skal benyttes i størst mulig grad. For den enkelte tjeneste, skal det vurderes å ta i bruk Feide sterk autentisering (to-faktor autentisering).
- Active Directory eller Azure Active Directory kan benyttes der det er hensiktsmessig.

Prinsipp A4: Oppslag mot nasjonale registre**Hva prinsippet innebærer:**

Innhenting av informasjon fra nasjonale registre som Folkeregisteret (DSF), Enhetsregisteret, Matrikkel eller Kontakt- og reservasjonsregister skal skje ved oppslag.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Bruk av nasjonale registre gjennom oppslag sikrer at dataene er mest mulig korrekte.

Hvordan prinsippet skal følges:

Applikasjoner som har behov for data fra nasjonale registre, må støtte å bruke oppslag mot nasjonale registre.

Prinsipp A5: Digital utsendelse av offisielle brev**Hva prinsippet innebærer:**

Offisielle brev som sendes digitalt til innbyggere og organisasjoner skal sendes via SvarUt.

Hvorfor prinsippet er viktig:

SvarUt er en nasjonal felles løsning som ivaretar utsendelse av brev i ulike kanaler som Altinn og digital postkasse (Digipost/eBoks). SvarUt ivaretar også at brevet blir skrevet ut og sendt pr. post hvis brevet ikke leses digitalt.

Hvordan prinsippet skal følges:

Applikasjoner som skal sende ut offisielle brev må støtte å bruke SvarUt.

Prinsipp A6: Digital arkivering av dokumenter**Hva prinsippet innebærer:**

Fagapplikasjoner som genererer dokumenter som er arkivverdige, skal digitalt arkivere dokumentene i fylkeskommunens felles arkivløsning. Alternativt kan fagsystemet ha en egen arkivkjerne.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Arkivverdige dokumenter skal ivaretas i henhold til arkivloven. Det er viktig at alle arkivverdige dokumenter er arkivert på ett sted blant annet for å enkelt kunne gi innsyn.

Hvordan prinsippet skal følges:

Fagapplikasjonene skal ha et åpent grensesnitt, for eksempel en webtjeneste, som gjør det mulig å hente ut arkivverdige dokumenter. Alternativt skal fagsystemet ha en egen arkivkjerne som oppfyller Noark5 standarden.

Prinsipp A7: Personensitive opplysninger

Hva prinsippet innebærer:

Personensitive opplysninger skal lagres på en sikker måte hvor kun ansatte med tjenstlig behov har tilgang.

Hvorfor prinsippet er viktig:

For å sikre at personensitive opplysninger ikke kommer på avveie eller at feil person får innsyn i disse.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Personensitive opplysninger lagres i en dedikert sikker sone hvor kun gitte ansatte har tilgang.
- Personensitive opplysninger skal ivaretas i henhold til personopplysningsloven, personvernforordningen og Datatilsynets retningslinjer.

Prinsipp A8: Mobilitet

Hva prinsippet innebærer:

Tjenester som tilbys skal kunne nås av brukeren overalt forutsatt at det er tilgjengelig internettilgang.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Dette gir større fleksibilitet for den enkelte bruker og for fylkeskommunen.

Hvordan prinsippet skal følges:

Applikasjonstjenester er tilgjengelig fra brukernes foretrukne kanaler. Applikasjoner med brede brukergrupper er tilgjengelig via nettleser og mobil først.

Prinsipp A9: Åpent grensesnitt

Hva prinsippet innebærer:

Alle applikasjoner skal ha åpne grensesnitt for å kunne utveksle og dele data og informasjon med andre løsninger

Hvorfor prinsippet er viktig:

Gjennom å stille krav til bruk av åpne grensesnitt blir det over tid enklere å integrere mot løsninger uavhengig av hvilken leverandør som leverer den enkelte løsningen. Dette forenkler både utskifting av systemer, samtidig som det også over tid reduserer kostnader med integrasjoner.

Hvordan prinsippet skal følges:

Ved anskaffelse av nye løsninger skal det stilles krav om at applikasjonen har et åpent grensesnitt for utveksling av data og informasjon.

3.3 Teknologi

Prinsipp T1: Skytjenester

Hva prinsippet innebærer:

Ved innføring av nye løsninger skal det alltid vurderes å bruke skytjenester.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Skytjenester kan gi større fleksibilitet, driftsstabilitet og bedre kostnadsutvikling.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Skytjenester vurderes med bakgrunn i økonomi, risiko og sikkerhet.
- Leveransemodellen SaaS (Software as a Service) er å foretrekke. Andre leveransemodeller som PaaS (Platform as a Service) og IaaS (Infrastructure as a Service) kan tas i bruk hvis det ikke tilbys SaaS.
- Betalingsmodellen bør være "betal etter forbruk", for eksempel pr. bruker.

Prinsipp T2: Klientprogramvare

Hva prinsippet innebærer:

Alle tjenester og systemer skal i utgangspunktet benytte nettleser som klientprogramvare der dette er hensiktsmessig.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Bruk av nettleser som klientprogramvare medfører mindre administrasjon og vedlikehold.

Hvordan prinsippet skal følges:

Ved valg av løsning, skal det vektlegges at det benyttes nettleser som klientprogramvare.

Prinsipp T3: Rolle- og tilgangsstyring

Hva prinsippet innebærer:

Fylkeskommunens identitetsløsninger skal brukes for rolle- og tilgangsstyring.

Hvorfor prinsippet er viktig:

Dette vil gi mindre administrasjon og større sikkerhetsmessig kontroll av brukere.

Hvordan prinsippet skal følges:

Identitetsløsningen skal støtte rolle- og tilgangsstyring mot de brukertjenester som er relevante. Det samme gjelder den enkelte og relevante tjeneste som må støtte rolle- og tilgangsstyring fra en identitetsløsning.

Prinsipp T4: Automatisk pålogging til fylkeskommunens tjenester**Hva prinsippet innebærer:**

Pålogging til tjenester skal i størst mulig grad skje automatisk gjennom "Single Sign-On".

Hvorfor prinsippet er viktig:

Automatisk pålogging basert på brukerens påloggede identitet, vil forenkle tilgangen for brukerne til løsningene.

Hvordan prinsippet skal følges:

- Automatisk pålogging til tjenester som tilbys internt skal skje ved bruk Active Directory eventuelt Windows autentisering
- Automatisk pålogging til tjenester som tilbys eksternt skal skje ved bruk av federering (ADFS, Azure AD, eller tilsvarende).

4 Prosess for ivaretagelse av prinsippene

- Prosjekt → utarbeider forslag til løsning → Arkitekturråd
- Arkitekturråd → Innstiller til styringsgruppe: Godkjenne, godkjenne med avvik eller forkaste
- Prosjekt → Nytt forslag om forkastet eller gå videre om godkjent
- Arkitekturråd → Følger opp avvik
- Arkitekturråd → Følger opp avvikssøknader og avvik

Offentlig anskaffelse: Arkitekturprinsipper skal inn som en naturlig del av kravspesifikasjon. Arkitekturrådet har utviklet en mal der tilpassede krav bør innlemmes i alle utlysninger

Avvik: Følges opp når avtale utarbeides (f.eks. Leverandør får x-antall måneder på å lukke avviket)

Organisering, roller og ansvar bestemmes senere, og det vil da utarbeides fullverdig prosess for forvaltning og ivaretagelse av prinsippene.

Vedlegg 1: Referanser

- Overordnede IT-arkitekturprinsipper, Difi, [link](#)
- Plattform for digital samhandling FIKS, KS, [link](#)
- Referanse katalogen for IT-standarder, DIFI, [link](#)
- Arkitekturprinsipper for Innlandet fylkeskommune
- Arkitekturprinsipper for Viken fylkeskommune
- Arkitekturprinsipper for Specialisthelsetjenesten, [link](#)
- Felles IKT-arkitekturprinsipper for universitets- og høgskolesektoren, [link](#)